

**Arvamus Liivi lahe meretuulepargi
elektriühenduse riigi eriplaneeringu ja KSH
aruande eelnõu kohta**

Häädemeeste Vallavolikogu fraktsiooni Koduvald liikmed on tutvunud 19. juunist kuni 26. juulini 2026 avalikul väljapanekul olnud Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduste riigi eriplaneeringu lahendusega ja mõjude hindamise aruande materjalidega.

Vastavalt avaldatud Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduse planeeringu avaliku väljapaneku teatele on võimalik planeeringu lahendusele ja mõjude hindamise aruandele esitada oma põhjendatud arvamusi 26. juulini. Juhime tähelepanu, et vastavalt tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 136 lõikele 8 juhul, kui tahteavalduse tegemiseks või kohustuse täitmiseks ettenähtud tähtpäev satub riigipühale või muule puhkepäevale, loetakse tähtpäev saabunuks puhkepäevale järgneval esimesel tööpäeval. Seega on kõigil õigus esitada arvamusi 27. juulini ja seda oleks pidanud riigiasutus oma planeeringu avaliku väljapaneku teates juba ette nägema. Eeltoodut arvestades tuleb kõik 27. juulil saadetud arvamused lugeda tähtaegseteks.

Järgnevalt esitame avalikul väljapanekul olnud materjalide ja menetluse osas oma arvamuse.

1. Toetame planeeringu menetluse raames Häädemeeste Vallavalitsuse poolt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile esitatud Häädemeeste Vallavalitsuse 22. juuli 2026 korralduse nr 280 punktides 2.1 – 2.7 ja 4 toodud seisukohti
(<https://atp.amphora.ee/haademeestevv/?o=406&o2=-1&u=null&hdr=hp&tbs=all&dt=&itm=289740&clr=history&pageSize=20&page=1>)
Lisame, et vallavalitsuse korralduse punktides 2 ja 2.1 on ekslikult nimetatud Jaagupi küla Vahtra kinnistu, aga peab olema Jaagupi küla Vaheri kinnistu (21303:001:0100).
2. Häädemeeste Vallavalitsus kohaliku omavalitsuse esindajana on kogu planeeringu menetluse raames osalenud kohtumistel ja saatnud arvamusi planeeringut puudutavates küsimustes. Senise menetluse raames on koostöö kohaliku omavalitsusega olnud ilmselgelt tõrjuv ja ebapiisav ning kohalikke elanikke ja loodusväärtusi säästvate oluliste seisukohtadega ei ole protsessis arvestatud.

3. Mõju hindamise aruandes tuleks põhjalikumalt hinnata planeeritava elektriühenduse mõju inimestele ja kogu siinse piirkonna elukeskkonnale. Aruandes elanikkonda ja sotsiaalset taristut sisaldav osa (lk 87-109) on puudulik ning ei anna objektiivset hinnangut kavandatava tegevuse tegeliku mõju kohta inimeste tervisele, heaolule, meie kodudele, siinse turismipiirkonna edasise arendamise võimalikkusele, seniste mitmekülgsetele ettevõtlusvõimaluste arendamise võimlaustele ning samuti kinnisvara väärtusele. Samuti on puudulikud vastavad leevendusmeetmed.
4. Aruandes väljatoodud rakendatavad leevendusmeetmed ei kompenseeri elektriühenduse ehitamise ja talumisega seotud tajutavate ja tajumatute häiringute püsivat mõju elanikkonnale, sotsiaalsele taristule, kalastikule, linnustikule, taimestikule ja loomastikule, rohevõrgustikule ning kaitstavatele aladele.
5. Mõju hindamise protsessis ei ole arvestatud teadaolevate piirkonda kavandatavate suurprojektide (Rail Baltica, kaevandused, kevadel ootamatult esilekerkinud Urissaare vesinikutehase arendus) kumulatiivset mõju looduskeskkonnale ja elanikele.
6. Menetluse käigus loobuti Audru suunast majanduslike ja tehniliste kaalutluste tõttu, Sindi suuna ärajätmisel on toodud põhjenduseks eeldatavalt oluline negatiivset mõju kalastikule, mida ei ole võimalik tõenäoliselt leevendada ega kompenseerida. Juhime tähelepanu, et rannikumere kalanduse seisukohast on sama oluline Häädemeeste piirkond kui ajalooline rannakalurite tegutsemise paik. Hinnang, et planeeringu elluviimisel ei tekitata siinkandis kalastikule olulist negatiivset mõju, pole tõsiseltvõetav ja reaalse oludega arvestav.
7. Avalikkuse ja huvitatud isikute kaasamine otsustusprotsessi on olnud ebapiisav ning kohalike elanike huve ja vajadusi ei ole piisavalt arvestatud. Mõjude hindamise aruandes on leheküljel 88 järeldusena välja toodud, et meelsusuuringust ilmnes trassikoridori osas selge suuna eelistus. Häädemeeste Vallavalitsus on oma 18. veebruari 2025 kirjaga nr 4-14/271 esitanud vastuväite meelsusuuringu õiguspärasuse osas. Nimetatud vastuväites toodi välja küsitluse vormilised ja sisulised puudused ning leiti, et küsitlust ei ole selle puudulikkuse ja kallutatuse tõttu võimalik kasutada trassialternatiivi valikukriteeriumina. Mõjude hindamise protsessis 2025. a alguses toimunud elanike meelsusuuringu tulemus kajastab küsitud asukohtade sobivust teiste asukohtade suhtes, mitte asukoha sobivust unikaalselt. Arvestades oluliste puudustega küsitluse läbiviimisel, on mõjude hindamise aruandes meelsusuuringu tulemuste elanike eelistusena esitlemine täielikult põhjendamatu, meelevaldne ja õigusvastane.

8. Planeeringu menetlus ja protsessid on asjast puudutatud ja huvitatud isikute seisukohast olnud mitteläbipaistvad, samuti on eriplaneeringut menetlevate riigiasutuste muutumine suurendanud avalikult kättesaadavates dokumentides orienteerumisel ebaselgust. Planeeringu menetluse dokumendid on olnud keeruliselt kättesaadavad või pole üldse kättesaadavad. Nii on ka praegu avalikustamisel olevas mõjude hindamise aruandes leheküljel 15 mittetoimiv link: *Kokkuvõtlikult hinnati KSH koostamise käigus põhjalikult, eksperthinnangutele tuginedes kahe alternatiivse suuna trassikoridoride mõjusid, mõlemas suunas leidus lõiguti täiendavaid alternatiive. Tulenevalt sellest, et 2025. a mais avalikustati eraldiseisvalt selleks ajaks koostatud eksperthinnangud ja nendel tuginev kahe alternatiivse suuna trassikoridoride võrdlus, ei ole vastavat informatsiooni käesolevas aruande põhitekstis uuesti korratud. Vastavad dokumendid on sellest hoolimata planeeringu dokumentatsiooni osaks ning kättesaadavad planeeringu kodulehel:* <https://www.riigiplaneering.ee/riigi-eriplaneeringud/liivi-lahe-meretuulepargielektrihendus/dokumendid#alternatiivide-vordl>

Seega on dokumentatsioonis esitatud eksitavat infot ning käesoleva avalikustamise raames ei ole lisatud lingi kaudu võimalik kahe alternatiivse suuna trassikoridoride võrdlusmaterjalidega tutvuda.

9. Mõjude hindamise aruandes on leheküljel 88 toodud järeldus, et elektriühenduse tekitatav elektromagnetväli väljaspool kaitsevööndit, sh eluhoonetes, ei ületa elektrilisele ega magnetväljale kehtestatud piirnorme. Viimasel ajal on teadusajakirjanduses ilmunud mitmeid artikleid selle kohta, et ametiasutuse kehtestatud standardi järgi mõõtmine võib anda kallutatud ja ebatõeseid tulemusi. Arvestades eeltooduga ja õigluse tagamiseks on elektriühenduse elektromagnetvälja osas nõutav viia läbi sõltumatu paralleelmõõtmine mittestandardsetel mõõtmismeetodil.
10. Eriplaneeringut menetlevatel asutustel on puudunud tahe kohaliku kogukonnaga avatult suhelda, vaatamata sellekohastele taotlustele on kohapealsetele kohtumistele eelistatud veebikohtumisi. Eriti taunitav on eksperthinnangute tutvustamine veebiüleselt, sh piiriüleste ekspertide ettekanded konarliku tõlke vahendusel.
11. Kohapealsed kohtumised on toimunud suhtekorraldusfirmade koordineerimisel, mistõttu isikute otsene osalemine aruteludes on toimunud pigem kohtumise korraldaja poolse kontrolli all (arendust mittetoetavate seisukohtade esitamise pareerimine). Kui kohtumistel on esitatud konkreetseid vastuarvamusi, siis neid kohtumiste protokollidest ei nähtu, mille tulemusel on arendust mittetoetavad seisukohad ja koosoleku üldine meelsus jäänud avalikult kajastamata.

Lähtudes eeltoodust on Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduste riigi eriplaneeringu ja mõjude hindamise aruande menetlus ebaproportsionaalne, kohalikku kogukonda ja siinseid loodusväärtusi ning paikkonna arengut mittearvestav.

Häädemeeste Vallavolikogu fraktsioon Koduvald ei toeta esitatud planeeringulahendust (kavandatud maakaabli lõiku Jaagupi küla Vaheri kinnistust (21303:001:0100) Tallinn-Pärnu-Ikla teeni ja kavandatud õhukaabli lõiku Urissaare küla Vallaveeru kinnistust (21401:001:0435) Saarde valla piirini) **ja peab esitatud mõjude hindamise aruannet oluliselt puudulikuks.**

Nendest olulistest puudustest tulenevalt **tuleb Liivi lahe meretuulepargi elektriühenduse riigi eriplaneering jätta kehtestamata.**

Häädemeeste Vallavolikogu fraktsiooni Koduvald liikmete (Andrus Soopalu, Uno Lehtla, Külliki Kiiver) nimel

lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Külliki Kiiver

Häädemeeste Vallavolikogu fraktsiooni Koduvald esimees

+372 56623075

kylliki.kiiver@haademeeste.ee